

### *Література*

1. Мороз С.П. Свобода як виток ідеї прав людини в політико-правовій думці України (XI – XII ст.). Держава і регіони: збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 44. Київ: Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України. 2009. 522 с.

2. Погорілко В.Ф., Головченко В.В., Сірий М.І. Права та свободи людини і громадянина в Україні. Київ: Ін Юре, 2009. 52 с.

УДК 340.342.7 (043.2)

**Олещенко В.Ю.**, к.держ. упр.,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна  
**Олещенко А.Є.**, здобувач вищої освіти  
першого (бакалаврського) рівня,  
Державний університет «Житомирська політехніка»,  
м. Житомир, Україна

### **ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВА НА КІБЕРБЕЗПЕКУ**

Стрімкий розвиток сучасних інформаційних технологій – процес, які людство не тільки спостерігає, а й також відчуває на собі. Зазначений процес має багато позитивного впливу на сучасне світове суспільство, проте, поряд з цим, несе в собі багато питань, загроз та викликів. Одним із цих викликів є питання щодо захисту інформаційних прав, які мають вираз у захисті персональної, конфіденційної, таємної, службової інформації тощо, розголошення якої може привести до загрози життю, свободі, безпеці особи.

Формування національної системи забезпечення кібернетичної та інформаційної безпеки є не лише актуальним напрямом державної політики сьогодні, а й нагальним питанням в умовах війни на території нашої держави. Як вже зазначалося вище, інформаційні технології окрім позитивного впливу на світове суспільство, таке як встановлення міжнародної співпраці, забезпечення міжнародної стабільності і безпеки, можуть бути використані і з метою порушення цього світового балансу і масштаб від такого негативного використання інформаційних технологій буде значно більше, враховуючи той факт, що ймовірна швидкість настання негативних наслідків за рахунок використання інформаційних технологій значно скоріша, ніж інші суспільні методики. Також, ще одним важливим моментом у цьому питанні є те, що комп'ютерні мережі охоплюють майже всі країни світу і це сприяє швидкому підвищенню злочинної «кваліфікації» і рівню їх професійних знань і умінь.

Правовим підґрунтям забезпечення права на кібербезпеку, що є

невід’ємною складовою інформаційної безпеки сучасності є ратифікована Україною Конвенція Ради Європи «Про кіберзлочинність» у 2001 році, що стала стартом для затвердження Стратегії кібербезпеки України 2016 року і прийняття Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України».

Цей Закон визначає правові та організаційні основи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі, основні цілі, напрями та принципи державної політики у сфері кібербезпеки, повноваження державних органів, підприємств, установ, організацій, осіб та громадян у цій сфері, основні засади координації їхньої діяльності із забезпечення кібербезпеки [2]. У Законі наводиться визначення таких термінів:

кібератака – спрямовані (навмисні) дії в кіберпросторі, які здійснюються за допомогою засобів електронних комунікацій (включаючи інформаційно-комунікаційні технології, програмні, програмно-апаратні засоби, інші технічні та технологічні засоби і обладнання) та спрямовані на досягнення однієї або сукупності таких цілей: порушення конфіденційності, цілісності, доступності електронних інформаційних ресурсів, що обробляються (передаються, зберігаються) в комунікаційних та/або технологічних системах, отримання несанкціонованого доступу до таких ресурсів; порушення безпеки, сталого, надійного та штатного режиму функціонування комунікаційних та/або технологічних систем; використання комунікаційної системи, її ресурсів та засобів електронних комунікацій для здійснення кібератак на інші об’єкти кіберзахисту;

кібербезпека – захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави під час використання кіберпростору, за якої забезпечуються сталий розвиток інформаційного суспільства та цифрового комунікативного середовища, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних і потенційних загроз національній безпеці України у кіберпросторі;

кіберзагроза – наявні та потенційно можливі явища і чинники, що створюють небезпеку життєво важливим національним інтересам України у кіберпросторі, справляють негативний вплив на стан кібербезпеки держави, кібербезпеку та кіберзахист її об’єктів;

кіберзахист – сукупність організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, а також заходів криптографічного та технічного захисту інформації, спрямованих на запобігання кіберінцидентам, виявлення та захист від кібератак, ліквідацію їх наслідків, відновлення сталості і надійності функціонування комунікаційних, технологічних систем;

кіберзлочин (комп’ютерний злочин) – суспільно небезпечне винне діяння у кіберпросторі та/або з його використанням, відповідальність за яке

передбачена законом України про кримінальну відповідальність та/або яке визнано злочином міжнародними договорами України;

кіберзлочинність – сукупність кіберзлочинів.

Але, попри таку спробу охопити усі аспекти захисту права на кібербезпеку, сьогодні фактично відсутня імплементація реальних заходів кіберзахисту в ІТ-інфраструктурах, слабкий процес навчання і підвищення обізнаності в питаннях кібербезпеки. Очевидно, що закони – це не якась окрема від всіх нас сутність. Їх виконання – це наш головний обов'язок [1].

Отже, право на кібербезпеку – гарантія людини на безпеку та безпечні умови під час використання кіберпростору, яке ґрунтується на загальних принципах забезпечення кібербезпеки (принцип відкритості, доступності, стабільності, принцип захищеності кіберпростору, розвитку мережі Інтернет) та містить у собі міру відповідальності за порушення належного використання кіберпростору.

Необхідність подальших розробок та досліджень за значеним напрямом полягає у попередженні майбутніх загроз і злочинів, які можуть вчинятися у кіберпросторі, а також деталізація норм закону щодо реалізації і забезпеченні права на кібербезпеку.

#### *Література*

1. Біленчук П.Д., Обіход Т.В. Кібербезпека і засоби запобігання та протидії кіберзлочинності й кібертероризму. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 3. С. 235–239.

2. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовт. 2017 р. № 2163-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. Ст. 403.

УДК 342.7:341.231.14(043.2)

**Пильгун Н.В.**, к.ю.н., доцент,  
**Гайдаренко П.О.**, здобувач вищої освіти  
першого (бакалаврського) рівня,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

## **ПРАВО ДІТЕЙ НА ЗАХИСТ ПІД ЧАС ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ І БОЙОВИХ ДІЙ**

Права дітей – одне з найважливіших питань у сучасному світі. Дуже часто виникають з проблеми, пов'язані з реалізацією прав дитини. На даний час в зв'язку з бойовими діями в Україні порушені права дітей на безпечне життя, освіту, спокій і мир. Щоденно під час збройних конфліктів гинуть та отримують поранення тисячі цивільних осіб, і серед них – діти. Більшу половину цих жертв, як не прикро, становлять діти. За статистичними